

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо мораторію на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Відповідно до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» в Україні з 2014 року діє мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті. Цей мораторій був введений з метою забезпечення соціального захисту громадян та забезпечення неможливості примусового позбавлення єдиного житла позичальників, які отримали кредити в іноземній валюті у період, який передував періоду стрімкого знецінення національної валюти, або їх майнових поручителів. Відповідно до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» такий мораторій було запроваджено на період до набрання чинності законом, який врегулює питання особливостей погашення основної суми заборгованості, вираженої в іноземній валюті, порядок погашення (урахування) курсової різниці, що виникає у бухгалтерському та/або податковому обліку кредиторів та позичальників, а також порядок списання пені та штрафів, які нараховуються (були нараховані) на таку основну суму заборгованості.

Кодекс України з процедур банкрутства, що був прийнятий 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII та набув чинності 21.04.2019, абсолютно не вирішив питання щодо особливостей погашення (реструктуризації, тощо) заборгованості категорії позичальників, зазначених вище, проте скасовує мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті, з 21.10.2020.

Питання щодо реструктуризації зобов'язань громадян України за кредитами в іноземній валюті і, відповідно, скасування мораторію на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті,

повинно вирішуватись окремим спеціальним законом, а не в загальному порядку в зв'язку з прийняттям Кодексу України з процедур банкрутства.

Внаслідок різких курсових коливань на валютному ринку України, знецінення національної валюти громадяни України втратили значну частину своїх коштів. Через знецінення національної валюти десятки тисяч людей не мають можливості обслуговувати кредитні зобов'язання за споживчими кредитами в іноземній валюті. Банки та інші фінансові установи, навіть за наявності мораторію, використовуючи «чорних реєстраторів» та «чорних нотаріусів» спмагаються звертати стягнення і примусово вилучати у таких боржників нерухоме майно. В тому числі, викидаючи людей із неповнолітніми дітьми з житла на вулицю і забираючи засоби до існування. З втратою чинності мораторію у жовтні 2020 року така ситуація стане неконтрольованою.

Це невідворотно знову, як у 2013 та 2014 роках, викличе гостре незадоволення у людей і напруження у суспільстві, наслідки якого навіть важко уявити.

З метою підтримки громадян України, які мають невиконані зобов'язання за кредитними договорами в іноземній валюті (валютних кредитів), укладеними з фінансовими установами та банками України шляхом встановлення порядку і умов конвертації зобов'язань за кредитними договорами в іноземній валюті в національну валюту України пропонується мінімізувати негативні наслідки інфляції національної валюти для громадян України та забезпечити зазначених громадян від виникнення скрутної фінансової ситуації.

До прийняття і набуття чинності законодавством у цій сфері, з метою зменшення напруги в суспільстві і знаходження компромісу, необхідно продовжити мораторій (заборону) на примусове відчуження нерухомого майна позичальників (боржників) та їх майнових поручителів (поручителів), які мають кредитні зобов'язання за кредитними договорами в іноземній валюті.

2. Мета і завдання прийняття законопроекту

Основною метою прийняття Закону є продовження мораторію на примусове відчуження (звернення стягнення) на єдине житло позичальників (майнових поручителів, поручителів), заставлене як забезпечення виконання зобов'язань позичальників за валютними кредитами до набрання чинності законом, який врегульовує питання особливостей здійснення реструктуризації за кредитами в іноземній валюті, наданими кредитними установами – резидентами України фізичним особам, порядок погашення заборгованості позичальників за такими кредитами та особливості звернення стягнення на предмети забезпечення за такими кредитами, порядок погашення (урахування) курсової різниці, що виникає у бухгалтерському та/або податковому обліку кредиторів та позичальників, а також порядок нарахування/списання пені та штрафів внаслідок прострочення виконання зобов'язань позичальників за такими кредитами.».

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» в частині логічного уточнення певних правових конструкцій, поширення неможливості позбавлення житла осіб, які хоч і не зареєстровані в іпотечному житлі, однак фактично в ньому проживають. Чинність Закону «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» продовжується до прийняття окремого закону, який врегульовує не тільки питання реструктуризації заборгованості позичальників за валютними кредитами, а й порядок та особливості звернення стягнення на іпотечне майно.

Законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу України з процедур банкрутства в частині вилучення норми щодо втрати чинності Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» з 21.10.2020.

4. Стан нормативно-правової бази

Нормативно-правову базу в сфері правового регулювання становлять Конституція України, Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» та Кодексу України з процедур банкрутства.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує додаткових фінансових витрат із Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту

Прийняття законопроекту забезпечить захист прав людини, зокрема, для недопущення порушення права на житло, підвищення довіри громадян до держави та забезпечення практичної можливості реалізації прав людини на повагу до її житла та його недоторканість, а також знизить соціальну напругу у суспільстві.

Народний депутат України

О.А. Дубінський

(посвідчення № 300)

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Дубінський Олександр Анатолійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000097D2D00CE2B7D00
Дійсний до: 24.12.2021 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 300д9/2-2020/73448 від 11.06.2020

106287